

ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Индикаторите за бедност и социално включване са част от общите показатели на Европейската общност за проследяване на напредъка на страната в борбата с бедността и социалната изолация. Основен източник на статистически данни за пресмятане на общите индикатори е ежегодно провежданото Наблюдение на доходите и условията на живот (EU-SILC).

Оценка на бедността

През 2015 г. линията на бедност общо за страната е 325.83 лв. средномесечно на лице от домакинство. При този размер на линията на бедност под прага на бедност са били 1 585.8 хил. лица, или 22.0% от населението на България.

Данните от изследването позволяват изчисляване на линия на бедност за всяка област. Приложен е същият метод както при линията на бедност на национално ниво - 60% от средния общ разполагаем нетен доход на домакинствата в рамките на областта. За 2015 г. в област Благоевград размерът на линията на бедност е 332.58 лв. средномесечно на лице от домакинство, като под прага на тази линия е живяло 17.2% от населението на областта. (табл. 1).

1. Основни индикатори за бедност

	2012	2013	2014	2015
Линия на бедност - средномесечен размер - левове	281.8	285.83	306.83	332.58
Относителен дял на бедните - % от населението	12.4	15.3	15.7	17.2
Относителен дял на бедните преди получаването на социалните трансфери - % от населението	29.9	31.8	37.5	36.9
Относителен дял на бедните преди получаването на социалните трансфери, с включени пенсии - % от населението	16.9	19.3	22.4	26.6
Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от населението (S80/20)	3.5	4.0	4.8	4.4
Коефициент на Джини ¹	23.3	25.5	27.6	26.9

Спрямо предходната година размерът на линията на бедност за област Благоевград през 2015г. нараства с 8.4%, като за страната увеличението е с 0.6%. Относителният дял на

¹ Изчислява се на основата на данни от разпределението на лицата от домакинствата по доход и е нормиран в границите от 0 до 100.

бедното население в областта се увеличава с 1.5 процентни пункта. За 2015 г. област Благоевград се нарежда на осмо място в страната по размер на линията на бедност.

През 2015 г. най-ниската линия на бедност се наблюдава в областите Кърджали и Пазарджик - съответно 189 и 216 лв., а най-високата - в област София (столица) (504 лв.), следвана от областите Варна (353 лв.) и Перник (352 лв.).

Най-висок е относителният дял на бедните в областите Шумен - 30.6%, Варна - 27.8%, и Пазарджик - 27.5%. Най-нисък е относителният дял на бедните в областите Кюстендил - 11.0%, Силистра - 11.3%, и Габрово - 13.0%.

В областта относителният дял на бедност при мъжете е 16.2%, а при жените - 18.2%. Разликата в равнищата на бедност по пол е 2.0 процентни пункта при средно 3.8 пункта за страната. В сравнение с предходната година делът на бедност при мъжкото население в област Благоевград се запазва същата, докато при жените нараства - с 3.1 пункта.

Системата за социална защита има съществено значение за редуциране на бедността. Данните за 2015 г. на национално ниво показват, че ако в доходите на домакинствата се включат доходите от пенсии, но се изключат останалите социални трансфери, равнището на бедност нараства от 22.0 до 28.4%. За област Благоевград при горната конфигурация равнището на бедност се повишава от 17.2 до 26.6% или с 9.4 процентни пункта. Съответно при изключване на пенсиите и останалите социални трансфери равнището на бедност за областта нараства до 36.9% или със 19.7 процентни пункта.

Поляризацията на населението в област Благоевград по доход, измерен чрез съотношението на доходите между бедните и богатите слоеве на обществото за 2015 г. показва, че най-бедните 20% от домакинствата имат 4.4 пъти по-нисък доход от най-богатите 20%, като спрямо 2014 г. поляризацията намалява.

Комбиниран индикатор

Във връзка с поставените цели по ключови сегменти на стратегията „Европа 2020“, от изследването на доходите и условията на живот се изчислява комбиниран показател за регулярен мониторинг на напредъка на страните при изпълнение на националните подцели за намаляване на бедността и социалното изключване. Показателят включва лица, живеещи в риск от бедност, с материални лишения, и в домакинства на безработни или с нисък интензитет на икономическа активност. За страната индикаторът сочи, че 41.3% от населението, или 2 981.7 хил. лица са били в риск от бедност и социално изключване. За област Благоевград през 2015 г. 104.3 хил. лица или 33.1% живеят в риск от бедност или социално изключване – съответно 33.9% от мъжете и 32.4 % от жените. През 2014 г. делът на мъжете е бил 27.3%, а този на жените - 26.7%.

В общите показатели за оценка на бедността са включени и субективни индикатори, свързани с материални лишения. Те показват субективната оценка и личните нагласи на лицата и домакинствата относно възможностите за задоволяване на отделни нужди и потребности. За оценка на материалните лишения на домакинствата се използват девет въпроса, свързани с потреблението на конкретни стоки и услуги, като например: възможност на домакинството да си позволи едноседмична почивка извън дома, посрещане със собствени средства на неочаквани финансови разходи, консумация на месо, пилешко или

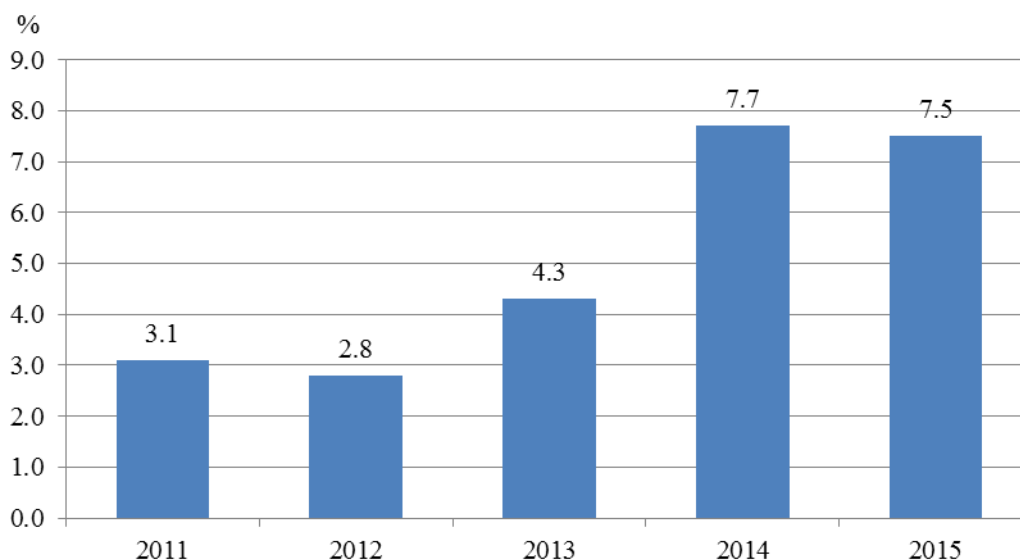
риба (или вегетарианския им еквивалент) всеки втори ден, ограничения при отоплението на жилището поради недостиг на средства, затруднения при плащането навреме на разходи за жилището.

През 2015 г. в област Благоевград 26.7% от населението живее в тежки материални лишения, което нараства спрямо предходната година с 4.6 процентни пункта.

Лица, живеещи в домакинство с нисък интензитет на икономическа активност, се дефинират като лица от възрастовата група 0 - 59 години, живеещи в домакинство, където възрастните (на възраст 18 - 59 – години, с изключение на студентите от възрастовата група 18 - 24 години) работят под 20% от техния потенциал през референтния период.

Следвайки дефиницията, през 2015 г. в област Благоевград 13.6 хил. лица живеят в домакинства с нисък интензитет на икономическа активност, или това са 7.5% от населението. Спрямо 2014 г. относителният им дял намалява с 0.2 процентни пункта (фиг. 1).

Фиг. 1. Относителен дял на лицата, живеещи в домакинства с нисък интензитет на икономическа активност на възраст 18 - 59 навършени години

Методологични бележки

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД

Наблюдението за доходите и условията на живот (EU-SILC) като част от Европейската статистическа система (ESS) се осъществява по единна методология, определена с Регламент № 1177/2003 на Европейския парламент и на Съвета, и осигурява информация за моментното състояние (cross-sectional data) и от повторени във времето (longitudinal data) изменения в доходите, равнище и структура на бедността и социалната изолация.

Целевата съвкупност в изследването (EU-SILC) са всички **обикновени** домакинства и техните членове, живеещи на територията на страната в момента на наблюдение. Лицата, живеещи в колективни домакинства и в институции, са изключени като цяло от целевата съвкупност.

Изследването се провежда върху 4-годишен ротационен панел от обикновени домакинства. Размерът на извадката за всяка година в панела е около 7 300 адреса/обикновени домакинства, разпределени във всички области на страната. Освен домакинството, попаднало в извадката, обект на наблюдение са и всички негови членове на 16 и повече навършени години. Извадката се състои от четири ротационни групи, като всяка година една от ротационните групи отпада от наблюдението и се заменя с нова. Този ротационен модел на извадка осигурява два типа данни:

- Моментни (данни от текущата година на наблюдение)
- Лонгитудинални (данни за домакинствата, участвали в поне две последователни години).

Наблюдението се провежда с два типа анкетни карти:

- Въпросник за домакинството
- Индивидуална анкетна карта за всяко лице от домакинството на 16 и повече навършени години.

Основни понятия

Линия на бедност

За изследване на равнището на бедност в методологията на Евростат се използва общ разполагаем нетен доход. Линията на бедност представлява 60% от средния общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица.

Еквивалентни скали

За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОЕСД скала, според която първият възрастен на 14 и повече навършени години получава тегло единица, вторият възрастен на 14 и повече навършени години - тегло 0.5, и всяко дете под 14 години - тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем нетен доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД

Повече информация за индикаторите за бедност и социално включване може да бъде намерена на интернет страницата на НСИ в рубриката „Социално включване и условия на живот“.